

**Programma van maatregelen bij Archeologienota :
Delhaize, Pater Beckstraat 47,
Kortrijk (prov. West-Vlaanderen)**

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
Borgerhout, november 2017

Titel

Programma van maatregelen bij Archeologienota:

Delhaize, Pater Beckstraat 47,
Kortrijk (prov. West-Vlaanderen)

Auteur

Robby Vervoort

Opdrachtgever

Delhaize Le Lion/De Leeuw

Projectcode

2017J378

Plaats en datum

Borgerhout, november 2017

Reeks en nummer

RVFSA-Rapport, 38

© Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

Inhoud

1. Technische fiche/administratieve gegevens	3
2. Inleiding	6
3. Onderzoeksvragen.....	6
4. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied	8
5. Programma van maatregelen.....	8

1. Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site

Kortrijk, Delhaize (17-KOR/PAT-2017J378)

Ligging

Kortrijk, Pater Beckstraat 47

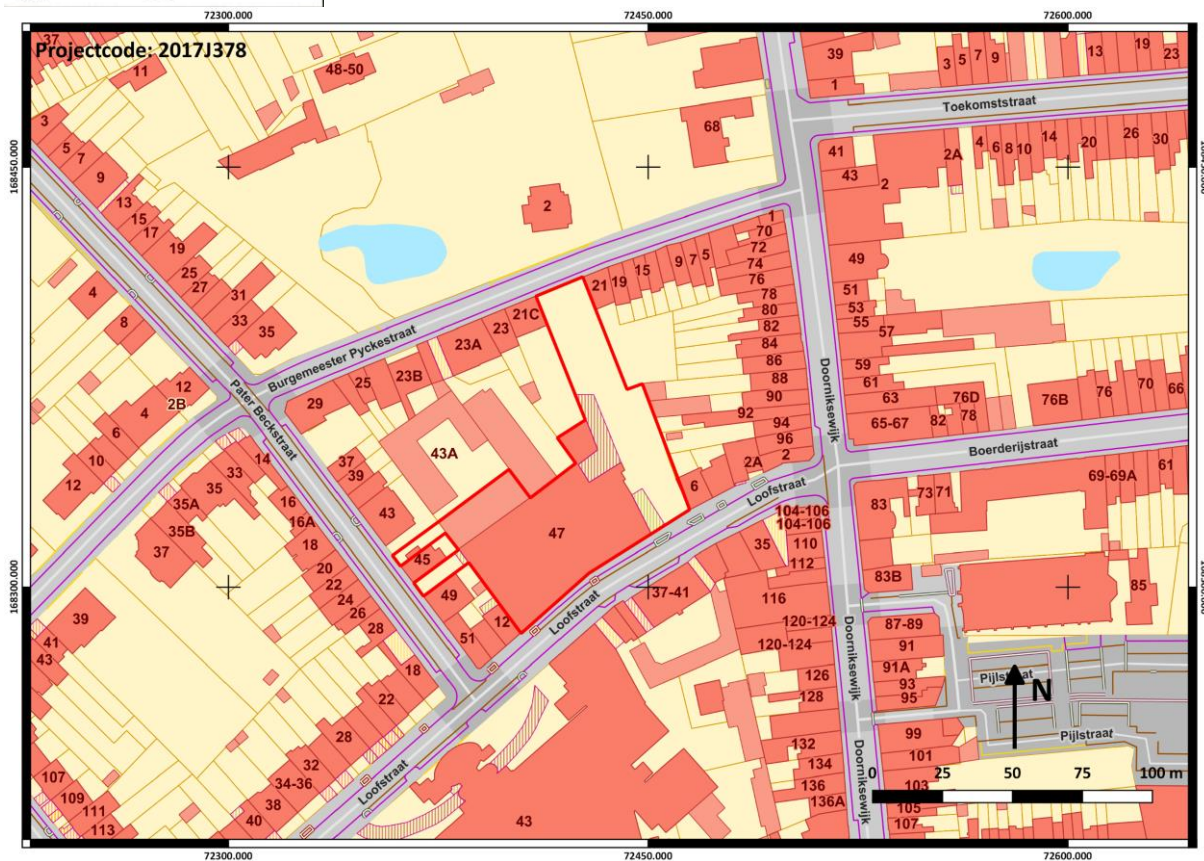
Kadastrale gegevens

Kortrijk: 1de Afdeling Sectie E

Perceelnummers: 129T2, 138G5 (deels)

Bounding Box

X 72426,8	Y 168411,0
X 72442,6	Y 168370,8
X 72447,9	Y 168372,6
X 72465,0	Y 168327,8
X 72404,9	Y 168283,5
X 72385,8	Y 168308,3
X 72369,6	Y 168296,8
X 72366,3	Y 168301,4
X 72382,3	Y 168313,2
X 72377,5	Y 168319,1
X 72361,5	Y 168307,3
X 72358,7	Y 168311,3
X 72400,2	Y 168341,8
X 72408,0	Y 168331,9
X 72424,2	Y 168344,3
X 72417,6	Y 168353,0
X 72427,6	Y 168359,5
X 72409,9	Y 168404,0

Figuur 1:Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied¹

Onderzoek

Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek

Projectcode

2017J378

Opdrachtgever

Delhaize Le Lion/De Leeuw

Contactpersoon opdrachtgever

De heer Gaëtan Martinage

Uitvoerder

Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Research & Consultancy.

Erkend archeoloog

Robby Vervoort OE/ERK/Archeoloog/2016/00126

Nummer wettelijk depot

Niet van toepassing

¹ www.geo.onroenderfgoed.be

Termijn

31 oktober - 10 november

Geplande ingreep

Sloop bestaande bebouwing en bouwen nieuwe winkel met ondergrondse parkeergarage.

Geldende wetgeving en voorwaarden

Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3000m² of meer en de bodemingreep bedraagt 1000m² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en is gelegen buiten een zone waarop lagere oppervlaktecriteria van toepassing zijn.

Randvoorwaarden

De percelen zijn momenteel in gebruik als winkel en verharde parking.

Doelstelling

Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen (bureauonderzoek) na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.

Vraagstelling

- Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?
- Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?
- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande en reeds uitgevoerde werken?

- Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?

Thesaurus

Archeologienota, bureauonderzoek

2. Inleiding

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige vergunning te Kortrijk, Pater Beckstraat 47, werd gevraagd een archeologienota op te stellen. Daarom werd in de eerste plaats een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem uitgevoerd (bureauonderzoek). Op basis van de resultaten van dit bureauonderzoek werd vervolgens het hieronder geschreven programma van maatregelen opgesteld.

3. Onderzoeksvragen

- *Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?*

Landschappelijk bevindt het projectgebied zich aan de rand van de Leievallei op de overgang naar het Zuid-Vlaamse heuvelland. Dit weerspiegelt zich op het DHM waarop duidelijk de uitlopers van de iets hogere en drogere ruggen zichtbaar zijn; op de Quartairgeologische kaart waar het projectgebied zich net op de overgang bevindt tussen profieltype 1 en 3; en op de bodemkaart van Vlaanderen waarop zichtbaar is dat in de omgeving van het projectgebied iets drogere zandigere zones voorkomen, naast licht zandlemige vrij droge bodems tot iets nattere zwaardere zandlemige bodems. Of er binnen het projectgebied nog resten kunnen worden aangetroffen van de oorspronkelijke bodemprofielen valt gezien het gebruik van het projectgebied sinds WOII sterk te betwijfelen. Het projectgebied wordt op de bodemkaart van Vlaanderen aangeduid met een bodem van het type OB (antropogeen, veelal bebouwde zones).

- *Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?*

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische resten gekend. In de directe omgeving van het projectgebied treffen we ten noorden CAI-locatie74940. Dit 18de eeuwse kasteel zou teruggaan op een walgrachtsite en is gelegen aan de overzijde van de straat tegenover de huidige toegang tot de winkel via de Burgemeester Pyckestraat.

Ten oosten en ten zuiden van het projectgebied bevinden zich op iets ruimere afstand (straal 600 meter) drie Romeinse sites, meer bepaald betreft het twee sites waar de aanwezigheid van een V-vormige gracht het bestaan van een Romeins kamp doen vermoeden enerzijds, en één site met funeraire context anderzijds.

Overige archeologische resten hebben alle betrekking op sites met walgracht waarvan enkele teruggaan tot de late middeleeuwen enerzijds, en verdwenen molens die dateren uit de periode tussen de 16de en de 18de eeuw.

- *Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?*

Op basis van cartografische bronnen kan besloten worden dat de eerste sporen van bewoning bestaan uit twee kleine woningen of hoeves die omstreeks 1825 werden opgetrokken in het oostelijke deel van het projectgebied. Vanaf na WOII wordt ook het westelijk deel van het projectgebied bebouwd met industriële of agrarische gebouwen. Met de komst van de huidige bebouwing omstreeks 1970 werden alle sporen van de oudere aanwezige bebouwing weggevaagd en werd het hele projectgebied bebouwd en/of verhard.

Op basis van de onderzochte bronnen kan niet worden uitgesloten dat er zich geen oudere archeologische resten in het projectgebied bevinden. Wel kan geconcludeerd worden dat de kans op het voorkomen van archeologische resten met een hoog kennisvermeerderingspotentieel klein is aangezien een groot deel van het terrein reeds werd verstoord bij de constructie van de huidige en verdwenen 19de en 20ste eeuwse bebouwing.

Aan de hand van de tijdens de bureaustudie onderzochte bronnen kunnen we besluiten dat, indien er zich archeologische resten in het projectgebied bevinden, deze wellicht dateren uit de periode voor de middeleeuwen. Echter zullen deze sporen grotendeels vernield zijn. Ook in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied lijken de meeste terreinen grotendeels verstoord te zijn. Hierdoor is de context van eventueel aanwezige archeologische resten verdwenen en is er geen mogelijkheid om eventuele resten te kaderen in een ruimere context. De aangetroffen resten blijven met andere woorden beperkt tot losse puzzelstukjes zonder mogelijkheden tot het vervolledigen van het geheel.

- *Wat is de impact van de geplande werken?*

De geplande werkzaamheden zullen een negatieve impact hebben op het eventueel aanwezige bodemarchief en zullen een volledige verstoring en vernieling van het bodemarchief met zich meebrengen in de zones waar het bodemarchief nog niet volledig werd vernield.

- *Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?*

Op basis van het bestudeerde bronnenmateriaal kan niet worden aangetoond dat er zich geen archeologische resten in het projectgebied bevinden. De bronnen tonen echter wel aan dat de kans op het voorkomen van sites met een hoog potentieel tot kennisvermeerdering laag is aangezien een groot deel van het projectgebied reeds verstoord werd. Hierdoor kunnen de eventueel aanwezige resten niet in hun ruimere context worden bestudeerd en geven ze enkel informatie omtrent de

bewoningsverspreiding op een bepaald moment in het verleden. De nodige inspanning (logistiek en financieel) weegt niet op tegen de mogelijke resultaten.

We kunnen dus concluderen dat de toegepaste methode (bureauonderzoek zonder ingreep in de bodem) geen antwoord bood op alle gestelde onderzoeksvragen, maar dat voldoende informatie werd verzameld om een inschatting te kunnen maken van het kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied en dat er geen bijkomende vooronderzoeken of een vervolgonderzoek dienen te gebeuren.

4. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied

Het feit dat het betreffende perceel zwaar verstoord is, doet ons concluderen dat het projectgebied geen groot potentieel heeft op kennisvermeerdering. De mogelijkheid bestaat dat er zich nog archeologische resten bevinden in het projectgebied. Echter door de hoge verstoringsgraad zal de uit de eventueel aanwezige resten voortvloeiende informatie eerder beperkt zijn. Het is steeds belangrijk bij de studie van archeologische resten om zo veel mogelijk informatie omtrent de context van de aangetroffen resten te kunnen achterhalen. De in de bodem bewaarde informatie is op zich al slechts een gedeelte van het gehele verhaal. Indien hierbij nog een groot deel van de eventueel aanwezige informatie bijkomend werd vernield, betekent dit een verlies aan potentiële informatie omtrent de wel nog bewaarde resten. De belangrijkste bron aan informatie lijkt ons dan ook te bestaan uit het aantonen van menselijke aanwezigheid in een bepaalde periode in het projectgebied. Gezien het beperkte kennisvermeerderingspotentieel lijkt het ons dan ook niet opportuun bijkomende kosten te maken voor verder onderzoek met het oog op eventueel aanwezig archeologische resten in het projectgebied.

5. Programma van maatregelen

Er werd een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem uitgevoerd, dat aangeeft dat er geen bijkomende maatregelen meer nodig geacht worden in het kader van de geplande werken. Al het vooronderzoek dat noodzakelijk is om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed werd uitgevoerd.

De impact van de geplande werkzaamheden werd getoetst aan de gekende reeds verstoorde en reeds onderzochte zones, de gekende geologische, bodemkundige en ecologische kenmerken en de gekende archeologische en historische waarden (zie verslag van resultaten van het vooronderzoek).

Belangrijk in de afweging van de noodzaak voor verder vooronderzoek zijn de huidige graad van verstoring, het beperkte potentieel tot kennisvermeerdering en de hieraan gekoppelde meerkost ten gevolge van bijkomend onderzoek.

Naar aanleiding hiervan zijn geen verdere maatregelen vereist. Daarom wordt geen programma van maatregelen opgemaakt. Deze beslissing steunt op onderstaande redenering.

De afweging of verder vooronderzoek noodzakelijk is, gebeurt op volgende wijze:

Na iedere fase in het vooronderzoek volgt verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek onvoldoende informatie gegenereerd is om:

- *de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven*

Hoewel niet kon aangetoond worden dat er zich geen archeologische resten in het projectgebied bevinden, kon wel voldoende worden aangetoond dat deze resten grotendeels verstoord zijn en diensgevolge geen groot potentieel op kennisvermeerdering hebben.

- *een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen*

Gezien het ontbreken van mogelijke archeologische resten met een hoog potentieel aan kennisvermeerdering dienen geen verdere maatregelen genomen te worden.

- *een plan van aanpak voor een archeologische opgraving op te maken*

Er dient geen archeologische opgraving plaats te vinden in het projectgebied.

- *een plan van aanpak voor een behoud in situ op te maken*

Er dient geen plan van aanpak gemaakt te worden voor een eventueel behoud in situ.

Op basis van het uitgevoerde vooronderzoek kunnen we besluiten dat er voldoende informatie is gegenereerd om een te bekrachtigen archeologienota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft.